

УКРАЇНА

**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ, НАУКИ ТА МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ**

вул. Грушевського, 21, м. Івано-Франківськ, 76004 тел. (0342) 55-21-34, тел. факс 55-22-72

E-mail: osvita 569 @ ukr. net Код ЄДРПОУ 39356695

Від 18.02.2019 р. № 231/01-14/02.3

**Керівникам місцевих органів управління освітою
райдержадміністрацій, міськвиконкомів,
об'єднаних територіальних громад**

**Про проведення обласного марафону
«Знавці лікарських рослин»**

Відповідно до плану роботи обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді на 2019 рік та з метою стимулювання роботи гуртків відповідного профілю, активізації пізнавальної творчої діяльності, спонукання до свідомого вибору майбутньої професії у **травні 2019 року** буде проведено обласний марафон «Знавці лікарських рослин» (далі - Марафон).

Умови проведення додаються.

Для участі у Марафоні необхідно до **20 квітня 2019 року** подати в Івано-Франківський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді на електронну адресу if_odencum@ukr.net такі матеріали:

- наказ про підсумки I етапу Марафону;
- інформацію про результати проведення районних (міських) етапів Марафону;
- заявку на участь у Марафоні;
- учнівську дослідницьку роботу.

Просимо Вас поширити інформацію та провести роботу із залучення команд до участі у вищевказаному заході.

Додаток: на 11 аркушах.

Директор департаменту

Віктор Кімакович

Гудзик Т.В.
54-72-26

Додаток
до листа департаменту освіти,
науки та молодіжної політики
облдержадміністрації
від 18.02.2019 р. № 231/01-14/02.3

Умови
проведення обласного марафону «Знавці лікарських рослин»

1. Загальні положення

1.1. Обласний марафон «Знавці лікарських рослин» (далі – Марафон) є командним змаганням учнів закладів загальної середньої та позашкільної освіти, на базі яких є ділянки лікарських рослин, функціонують гуртки відповідного профілю.

1.2. Мета Марафону: стимулювання роботи гуртків відповідного профілю, активізація пізнавальної творчої діяльності, спонування до свідомого вибору майбутньої професії.

1.3. Завдання Марафону:

- виявити рівень набутих вмінь та навичок з вирощування, заготівлі лікарських рослин;
- визначити вміння проведення дослідницьких робіт;
- визначити знання з практичного використання лікарської сировини.

1.4. Інформація про проведення Марафону розміщується на сайті Івано-Франківського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді (далі - ІФОЕНЦУМ): www.oencum.if.ua та надсилається до місцевих органів управління освітою.

1.5. Терміни та місце проведення Марафону затверджуються наказом департаменту освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської облдержадміністрації.

2. Організація Марафону

2.1. Марафон проводиться департаментом освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської облдержадміністрації у два етапи:

I етап – районний (міський) (квітень);

II етап – обласний очний (травень).

2.2. Марафон проводиться за двома номінаціями:

- серед учнів закладів загальної середньої освіти;
- серед вихованців закладів позашкільної освіти.

2.3. Організаційно-методичний супровід Марафону здійснює ІФОЕНЦУМ.

2.4. До складу команди входять три учні віком від 12 до 17 років та керівник, який призначається з числа педагогічних працівників закладів загальної середньої або позашкільної освіти.

2.5. Склад оргкомітету та журі I етапу Марафону затверджуються наказом відповідного місцевого органу управління освітою, II етапу Марафону – наказом департаменту освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської облдержадміністрації.

2.6. Учні та вихованці закладів загальної середньої та позашкільної освіти, об'єднаних територіальних громад беруть участь у I етапі Марафону в районах (містах) за територіальним принципом.

2.7. На підставі протоколу журі I етапу Марафону, затвердженого наказом місцевого органу управління освітою, визначається команда – переможець (I місце), яка скеровується для участі у обласному етапі Марафону.

2.8. Для участі у II етапі Марафону необхідно подати на електронну адресу ІФОЕНЦУМ if_odencum@ukr.net такі матеріали:

- заявку на участь команди-переможця у Марафоні та інформацію, складену за підсумками I (районного, міського) етапу Марафону (додатки 1, 2);
- учнівську дослідницьку роботу (додаток 3);
- наказ про підсумки проведення I етапу Марафону.

2.9. До місця проведення Марафону команда-переможець прибуває відповідно до поданої заявки у супроводі керівника команди, відповідального за збереження життя та здоров'я дітей в дорозі та під час проведення заходу.

3. Програма Марафону

3.1. Програмою Марафону передбачені:

- постерна презентація дослідницької роботи - до 5 хв. (додаток 4). В ній можуть брати участь всі члени команди. Презентація доповнюється фотогалереями, гербаріями, колекціями лікарської сировини тощо;

- робота учасників на етапах Марафону:

- «Визначення лікарських рослин» (кожен член команди повинен назвати 10 лікарських рослин за наданими зразками);
- «Правила збору та заготівлі лікарських рослин» (кожен член команди повинен проявити свої знання та вміння щодо збору та заготівлі лікарської рослини із запропонованих);
- «Зелена аптека» (кожен член команди повинен проявити свої знання, вміння та навички щодо лікувальних властивостей найпоширеніших у побуті, народній медицині лікарських рослин, правил приготування відварів, настоїв тощо).

4. Критерії оцінювання

4.1. Критерії оцінювання дослідницької роботи та постерної презентації:

- Структура дослідницької роботи (0-2 бали)

0 – дослідницька робота написана як оповідання, немає поділу на розділи відповідно до вимог;

1 – в дослідницькій роботі є не всі розділи, є багато граматичних помилок, русизми тощо;

2 – дослідницька робота чітко структурована, текст грамотний, написаний з дотриманням правил українського ділового мовлення.

- Обґрунтування актуальності (необхідності проведення) дослідження (0-3 бали)

0 – обґрунтування актуальності відсутнє, актуальність дослідження в роботі не зазначена; дослідження не є актуальним;

1 - учасник не може чітко відповісти на питання, для чого проводилась робота, хоча дослідження (відповідно до змісту) є актуальним;

2 – учасник допускає помилки у формулюванні актуальності дослідження;

3 – актуальність у роботі зазначена, учасник в повній мірі може обґрунтувати актуальність проведеного дослідження.

- Мета та завдання дослідження (0-3 бали):

0 – мета та завдання в роботі не зазначені, учасник не може їх назвати;

1 – мета в роботі зазначена, завдання відсутні;

2 – у визначенні мети та завдань допущені помилки, учасник не може їх чітко назвати;

3 – у дослідницькій роботі зазначено вірно мету та завдання, про що свідчить хід та результати дослідження, учасник чітко і впевнено може їх назвати.

- Методика дослідження (0-3 бали):

0 – опис методів, які використовувались при проведенні дослідження, відсутній, учасник не може розповісти, як проводилось дослідження;

1 – методи дослідження викладені не послідовно, пропущені важливі моменти, не вказано схеми досліду;

2 – методи дослідження викладені чітко, коротко, з врахуванням ключових моментів (за принципом «повтори дослід за мною»);

3 – при проведенні дослідження використано сучасні технології, оригінальну, новітню методику.

- Результати дослідження (0-4 бали)

0 – в дослідницькій роботі не наведені результати;

1 – наведені результати не відповідають завданням дослідження;

2 – результати відповідають завданням дослідження, але відсутні світлини, де зафіксовано хід, результати експерименту;

3 – результати чітко окреслені, відповідають поставленим завданням, проілюстровані світлинами, таблицями, графіками тощо;

4 – окрім представлених за всіма вимогами результатів дослідження, наводиться аналіз та їх критичне осмислення.

- Висновки (0-3 бали):

0 – висновки дослідження в роботі відсутні;

1 – висновки в роботі є, але вони зовсім не відповідають поставленим завданням дослідження, містять не підсумок результатів дослідження, а констатацію загальновідомих положень;

2 – висновки частково відповідають завданням дослідження;

3 – висновки подано як підсумок результатів дослідження, вони повністю відповідають завданням дослідження.

- Практичне значення дослідження (0-2 бали):

0 – в роботі не зазначена можливість практичного використання результатів дослідження, результати практичного значення не мають;

1 – результати дослідження рекомендовані для використання на практиці у сільському господарстві, рослинництві, тваринництві тощо;

2 – використання результатів дослідження на практиці носить інноваційний характер.

- Оформлення постеру (0-3 бали):

0 – постер відсутній;

1 – на постері розміщений тільки текстовий матеріал;

2 – постер містить всі необхідні елементи, але вони розміщені хаотично, немає цілісної картини того, що презентується, шрифт занадто дрібний;

3 – постер побудований логічно, послідовно, зручно для перегляду, органічно поєднуються всі необхідні елементи.

- Презентація дослідницької роботи (0-4 бали):

0 – робота подається на конкурс, але не презентується;

1 – презентація відбувається у вигляді читання без відриву від тексту;

2 – під час презентації учасник вільно та впевнено викладає зміст роботи, але, відповідаючи на запитання журі стосовно різних аспектів роботи, робить це невпевнено, допускає помилки;

3 – учасник вільно та впевнено викладає не тільки основний зміст презентації, але і правильно відповідає на запитання журі;

4 – презентація містить елементи креативності та новизни.

Максимальна кількість балів - 27.

4.2. Критерії оцінювання представлених матеріалів:

➤ фотогалерея (світлина, на яких зображені ключові моменти вирощування лікарських рослин на ділянці) – (0 - 2 бали):

0 – відсутність фотогалереї;

1 – на світлинах фотогалереї не зафіксована практична діяльність дітей;

2 – на світлинах фотогалереї зафіксована практична діяльність з вирощування лікарських рослин;

➤ гербарій (грамотність виготовлення гербарію) – (0 - 2 бали):

0 – відсутність гербарію;

1 – неякісний гербарій, який виготовлений з порушеннями правил оформлення;

2 – якісний гербарій, який відповідає вимогам щодо оформлення;

➤ колекції лікарської сировини (пофасований збір власноруч вирощених лікарських рослин) – (0 - 1 бал):

0 – відсутність лікарської сировини;

1 – наявність лікарської сировини вирощеної та заготовленої власноруч.

Максимальна кількість балів, яку може отримати команда за представлені матеріали – 5.

4.3. Оцінювання роботи на етапах Марафону:

I етап – «Визначення лікарських рослин» – (0 - 10 балів). Надається по 1 балу за кожну правильно названу лікарську рослину.

II етап – «Правила заготівлі лікарських рослин» – (0 - 3 бали):

0 – повна відсутність знань, вмінь та навичок;

1 – член команди допускає багато помилок;

2 – член команди допускає деякі неточності;

3 – член команди в повному обсязі показує свої знання та вміння щодо збору та заготівлі лікарських рослин;

III етап – «Зелена аптека» – (0 - 3 бали):

0 – повна відсутність знань, вмінь та навичок;

- 1 – у своїх відповідях член команди допускає багато помилок;
- 2 – у своїх відповідях член команди допускає деякі неточності;
- 3 – член команди в повному об'ємі володіє необхідними знаннями, вміннями та навичками.

Максимальна кількість балів на етапах Марафону – 16.

Максимальна кількість балів, яку може отримати команда на Марафоні – 48.

5. Підведення підсумків

5.1. Переможці (I місце – одне, II місце – одне, III місце – одне) Марафону визначаються журі за загальною кількістю набраних балів окремо в кожній номінації.

5.2. За умови отримання командою однакової кількості балів перевага надається команді, яка набрала найбільшу кількість балів на етапах Марафону.

5.3. Переможці Марафону відзначаються грамотами департаменту освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської облдержадміністрації та подарунками.

5.4. Педагогам, які підготували переможців Марафону, оголошуються подяки департаменту освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської облдержадміністрації.

6. Фінансування

6.1. Витрати на відрядження команди-переможця I етапу для участі в II етапі Марафону здійснюються за рахунок коштів організації, що відряджає.

6.2. Витрати на організацію, проведення обласного етапу Марафону здійснюються за рахунок коштів департаменту освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської облдержадміністрації.

Додаток 1
до умов про обласний марафон
«Знавці лікарських рослин»

ЗАЯВКА
на участь у обласному марафоні «Знавці лікарських рослин» закладів
загальної середньої освіти та позашкільної освіти

Повна назва закладу освіти

ОТГ, район (місто)

Склад команди:

№ з/п	Прізвище, ім'я учасника	Дата народження (число, місяць, рік)	Клас	Примітка
1.				
2.				
3.				

Керівник команди _____

(прізвище, ім'я, по батькові, посада)

Тема учнівської дослідницької роботи

Контактний телефон керівника _____

Директор закладу освіти _____

/ім'я та прізвище/

/підпис/

М.П.

Додаток 2
до умов про обласний марафон
«Знавці лікарських рослин»

Інформація за підсумками I (районного, міського) етапу марафону
«Знавці лікарських рослин»

	Кількість закладів освіти у районі (місті)	Загальна кількість закладів освіти, що взяли участь у I етапі марафону	Загальна кількість учасників, що взяли участь у I етапі марафону	Інформація про переможців та призерів марафону (загальна кількість)
Район, місто	ЗЗСО ЗПО			
ОТГ	ЗЗСО ЗПО			

Інформація про активність закладів освіти, обґрунтування того, чи була досягнута мета та завдання при проведенні I (районного, міського) етапу, критичні зауваження та побажання щодо організації марафону.

(Підпис, прізвище керівника місцевого органу управління освітою)

Науково-дослідницька робота складається з таких розділів:

Вступ включає лаконічний виклад загальної характеристики проблеми, її актуальність, теоретичне і практичне значення. Наводяться чітко сформульовані мета і завдання роботи.

Актуальність обраної теми обґрунтовує необхідність проведення дослідження. Обґрунтувати актуальність – значить пояснити, чому саме зараз потрібно займатися даним питанням, розв'язанню якої проблеми сприятиме проведене наукове дослідження. Визначення актуальності дослідження – обов'язкова вимога дослідження. Наприклад, сумнівною є актуальність дослідження з вирощування дикорослих лікарських рослин в кімнатних умовах (для чого?). А от дослідження видового складу лікарських рослин (на конкретній території), динаміка видового складу, інтродукція їх на пришкільні ділянки чи власні садиби – це вже цікаво.

Щоб не відхилитися від заданої теми, необхідно ясно і точно уявити собі мету та завдання дослідження.

Мета формулюється коротко, в смисловому вираженні формулюючи те, що збирається зробити дослідник; це кінцевий результат, котрого має досягти дослідник при завершенні своєї роботи.

Як правило, мета починається з дієслів: вияснити, виявити, встановити, обґрунтувати, уточнити, розробити, провести тощо. Мета конкретизується в завданнях дослідження. Тобто, завдання дослідження – це вибір шляхів і засобів для досягнення мети. У завданнях окреслюють комплекс проблем, котрі необхідно вирішити в ході експерименту.

Розділ I. Огляд літератури містить аналіз літературних джерел з проблеми дослідження. Оперуючи даними літератури та критично осмислюючи їх, автор обґрунтовує необхідність проведення запланованого експериментального дослідження, прогнозує можливі результати. Огляд літератури складається для з'ясування стану розробки даної теми і визначення доцільності її подальшого вивчення. Він має демонструвати ґрунтовне ознайомлення юного дослідника зі спеціальною літературою, його вміння систематизувати джерела, критично їх розглядати, виділяти суттєве, оцінювати зроблене іншими дослідниками, визначати головне у сучасному стані вивчення теми і критично оцінювати публікації, що мають пряме і безпосереднє відношення до досліджуваних питань. Закінчувати огляд літератури необхідно обґрунтуванням доцільності продовження вивчення тих проблемних питань, які стали предметом дослідження в науково-дослідницькій роботі.

Об'єм цього розділу не повинний перевищувати 1/3 всього об'єму роботи.

Розділ II. Об'єкт та методи дослідження. У цьому розділі подається повна, розгорнута інформація про об'єкт дослідження. Описується схема постановки експерименту (проведення спостережень) та методики проведення досліджень, методику треба описувати повністю, без скорочень і змін, але лаконічно. Дається перелік технічного обладнання і використаних реактивів. Вказується, за яким методом проводиться математична обробка отриманих даних.

Розділ III. Результати досліджень. Це основний розділ роботи. У ньому викладають послідовно і логічно результати власних досліджень. Цифровий матеріал подають у вигляді таблиць. Ілюстративним матеріалом можуть також бути фотографії, графіки, діаграми, схеми, малюнки. Слід пам'ятати, що ілюстрації покращують сприйняття роботи, тому графіки і малюнки слід розміщувати безпосередньо за текстом, у якому вони описані.

Обговорення результатів дослідження. Призначення цього розділу полягає в аналізі та критичному осмисленні отриманих результатів. Проводиться порівняння результатів досліджень з даними літератури та встановлюються загальні закономірності досліджуваних явищ. За бажанням автора розділи «Результати досліджень» і «Обговорення результатів досліджень» можуть бути об'єднані у розділ «Результати досліджень та їх обговорення».

Розділ IV. Висновки – це лаконічний, стислий виклад суті отриманих результатів. Висновки подаються по пунктах згідно з отриманими результатами дослідження відповідно до тих завдань, які ставив перед собою дослідник і які викладені у вступі. Висновки можуть включати рекомендації щодо практичного використання результатів дослідження. Висновки повинні бути чіткі і лаконічні.

Список літератури включає всі першоджерела, які цитуються у роботі.

Додатки. До роботи додають наочний матеріал, який підтверджує результати досліджень: фотографії, карти, рисунки, колекції зібраного матеріалу тощо. У додатки можна винести частину ілюстративного матеріалу: великі таблиці з об'ємним цифровим матеріалом, малюнки, технічні описи.

Дослідницька робота має бути надрукована чітко, розбірливо, без помилок та виправлень.

Титульна сторінка. Першою сторінкою науково-дослідницької роботи є титульний аркуш, на якому вказують назву закладу освіти, де виконувалась робота, назву роботи, прізвище, ім'я та по батькові учня, клас, назву гуртка чи секції; прізвище, ім'я та по батькові наукового керівника, вчений ступінь, місце роботи, посаду, місто і рік виконання роботи.

Методичні рекомендації щодо оформлення постера

Розміри постера (стенда): аркуш паперу (ватман) формату А1 (83 x 60 см) з рейками та прикріпленим шнурком для зручності презентації.

На стенді мають бути відображені мета й завдання, матеріали та методи дослідження; короткий зміст експерименту; опис отриманих результатів (таблиці, графіки, фотографії, малюнки, тощо); висновки (доцільність проведених досліджень, можливість впровадження результатів дослідження в практику).

Демонстрація роботи з допомогою постера повинна бути привабливою та інформативною. Робота має бути представлена у простій та доступній формі.

Для презентації роботи на постері розміщують текстові фрагменти, графіки, діаграми, фотографії виконаної дослідницької роботи. Бажано, щоб ілюстрації не потребували додаткових пояснень. Ілюстративний матеріал має займати не менше половини площі стенда. Щоб постер був оригінальним та не подібним на інші, використовують лаконічні, кольорові заголовки, фотографії.

Шрифт текстової частини має бути такого розміру, щоб вільно читався на відстані 1-1,5 м від стенда. Розмір шрифту в тексті - не менше 20 пт.

Всі відібрані елементи на стенд мають бути розміщені логічно, послідовно та зручно для перегляду.

Постерна презентація роботи супроводжується інтерв'ю, в якому доповідач (доповідачі) вільно та впевнено ведуть наукову бесіду, з якої буде зрозуміло, що вони повністю володіють матеріалом.

Члени журі мають право ставити запитання для того, щоб перевірити рівень обізнаності в тих галузях, які пов'язані з темою роботи, правильність збору та аналізу інформації.